

De IJsvogel en Grote Gele Kwikstaart in Nederland

Onlangs ontvingen wij publicatie no. 3 over het verloop van het onderzoek aan de IJsvogel en Grote Gele Kwikstaart in Nederland.

Dit onderzoek wordt georganiseerd door P.L. Meininger, R.G.M. Kwak en T. Heynen.

Om u een idee te geven van de stand van zaken publiceren wij hier de voorlopige resultaten.

IJSVOGEL

Broedgevallen. In de periode 1973-1976 werden de volgende mogelijke, waarschijnlijke en zekere broedgevallen vastgesteld:

	73-75	1975	1976
mogelijke broedgevallen (code B)	82	49	42
waarsch. broedgevallen (code C)	99	92	32
zekere broedgevallen (code D)	212	183	57

Het broedbestand in 1975 en 1976 wordt getaxeerd op resp. 275-350 en 90-140 paar. Het aantal meldingen van zekere en waarschijnlijke broedgevallen nam in 1976 t.o.v. 1975 met 63% af, hetgeen waarschijnlijk overeenkomt met de werkelijke achteruitgang van de IJsvogelpopulatie. De soort wist zich nog het best te handhaven in Noord-Brabant en Limburg.

Enquêteformulieren. Over de periode 1971-1976 werden 156 enquêteformulieren ontvangen, waarvan 101 (= 37% van het aantal waarschijnlijke en zekere broedgevallen) uit 1975 en slechts 14 (= 15% van het aantal zekere en waarschijnlijke broedgevallen) uit 1976. Wij streven ernaar het aantal enquêteformulieren (met name uit 1975 en 1976) op te voeren tot minimaal 60% van het aantal waarschijnlijke broedgevallen in die jaren, dit om zo goed mogelijk vergelijkingen en conclusies te kunnen trekken.

Doortrek en wintervoorkomen. Over de jaren 1960 t/m 1976 werden tot nu toe ruim 1500 waarnemingen verzameld, die betrekking hebben op bijna 2000 exemplaren. Bij bewerking van deze gegevens zal waarschijnlijk een redelijk beeld van doortrek en wintervoorkomen te geven zijn. Om dit beeld zo reëel mogelijk te maken streven we naar een nog groter aantal waarnemingen. Ook dit is van belang om de geografische verspreiding te onderzoeken, vooral buiten de broedtijd.

GROTE GELE KWIKSTAART

Broedgevallen. In 1975 werden 106 waarschijnlijke en zekere broedgevallen vastgesteld. De Nederlandse broedpopulatie wordt door ons geschat op 110-125 paar. In 1976 is de stand weinig veranderd; slechts enkele paren waren door uitdroging van beken niet aanwezig.

Enquêteformulieren. Over 1975 werden 59 volledig en 4 onvolledig ingevulde formulieren ontvangen. Dit komt neer op 60% van het aantal vastgestelde broedgevallen.

Ring-, biometrisch- en ruionderzoek. Mede in het kader van het onderzoek zijn in 1975 en 1976 ruim 200 Grote Gele Kwikstaarten geringd. Bovendien werd van alle gevangen vogels de maten en de rui opgenomen. Meer dan 40 vogels werden van kleurringen voorzien. De kleurringen hebben al informatie geleverd over o.a. verblijfstijd in het broedgebied en trouw aan het territorium. Dit onderzoek wordt verricht door Hans Esselink en Robert Kwak, met assistentie.

Doortrek en wintervoorkomen. Over de jaren 1960 t/m 1976 werden bijna 900 waarnemingen verzameld, die betrekking hebben op ruim 1500 exemplaren. Het blijkt, dat deze soort in vele delen van Nederland, b.v. in Noord-Brabant talrijker voorkomt dan algemeen bekend is. Zie verder bij IJsvogel.

Publicaties. Enige (voorlopige) resultaten van het onderzoek werden gepubliceerd:

- no. 1: De IJsvogel in Twente. Ficedula 5:33-40 (1976)
- no. 2: Het creëren van kunstmatige nestgelegenheid voor de IJsvogel. Het Vogeljaar 24:204-208 (1976)
- no. 3: Verloop en enige voorlopige resultaten van het onderzoek aan IJsvogel en Grote Gele Kwikstaart in Nederland. 4 pp.
- no. 4: De IJsvogel als broedvogel in Nederland in 1975 en 1976. Ter publicatie aangeboden aan het Vogeljaar.

Het is de bedoeling het onderzoek voorlopig voort te zetten in de huidige vorm.

Ieder lid van de Vogelwerkgroep wordt derhalve gevraagd zijn/haar waarnemingen zorgvuldig te noteren op de waarnemingskaartjes.